

Otto Adolf Wilhelm (1786-1845)

Wybitny anatom i przyrodnik

Urodził się 3 sierpnia 1786 roku w Greifswaldzie w Meklemburgii, w rodzinie profesora Bernharda Christiana Otto. W dzieciństwie przeniósł się do Frankfurtu nad Odrą, gdzie jego ojciec mianowany został profesorem Viadriny. Początkowo pobierał prywatne lekcje, później uczęszczał do gimnazjum, a następnie studiował medycynę we Frankfurcie nad Odrą i w Greiswaldzie. W roku 1808 na podstawie dysertacji „Monstrorum trium cerebri atque cranio destitutorum anathomica et physiologica disquisitio” otrzymał stopień doktora medycyny i chirurgii, rok później uzyskał aprobatę jako lekarz i położnik oraz związane z tym upoważnienie do prowadzenia praktyki lekarskiej. Jednocześnie został asystentem prof. Berendsa w klinice medycznej.

Po oparciu na pracy „Monstrorum sex humanorum anathomica et physiologica disquisitio” habilitacji otrzymał w roku 1811 we Frankfurcie nad Odrą nominację na profesora nadzwyczajnego i w tym charakterze, po powrocie z podróży po Niemczech, Holandii i Francji, gdzie studiował anatomię porównawczą pod kierunkiem słynnego Georgesa Cuviera, przeniesiony został wraz z całą frankfurcką uczelnią do Wrocławia. W roku 1813 mianowany został profesorem zwyczajnym, w roku 1821 równocześnie radcą medycznym i członkiem Śląskiego Kolegium Medycznego, zaś w roku 1836 otrzymał tytuł tajnego radcy medycznego.

W swojej działalności naukowej i dydaktycznej poświęcał się przede wszystkim anatomii i był najwybitniejszym nauczycielem tej dyscypliny we Wrocławiu. Zajmował poczesne miejsce wśród ówczesnych przedstawicieli anatomii patologicznej, a zwłaszcza teratologii w Niemczech. Chociaż w swoich dokonaniach naukowych nie wyszedł poza anatomię opisową, nie zajął się kwestiami fizjologicznymi i embriologicznymi, które wiązały się z podejmowanymi przez niego badaniami i nie przywiązywał wagi do powszechnie już stosowanego w ostatniej dekadzie jego życia w badaniach histologicznych mikroskopu, uchodził wśród swych współczesnych za wybitnego uczonego.

Obok anatomii zajmował się również w dość szerokim zakresie zoologią i paleontologią. Stworzył we Wrocławiu zarówno Instytut Anatomiczny, jak i Muzeum Anatomiczne i pełnił obowiązki dyrektora obu tych placówek. Od roku 1814 współpracował również z prof. Gravenhorstem przy tworzeniu Muzeum Zoologicznego i przez szereg lat był jego współdyrektorem, a ponadto przez wiele semestrów prowadził wykłady z historii naturalnej. Zgromadził dużą kolekcję skamieniałości z obszaru Śląska, zwłaszcza kości triasowych gadów (m.in. z Krapkowic, Nakła, Radunia, Mokrego, Gogolina, Warmątowic i Ciska), która po jego śmierci trafiła do Muzeum Mineralogicznego Uniwersytetu Berlińskiego. Uniwersytet Wrocławski zawdzięczał mu korzystne zakupy okazów muzealnych w roku akademickim 1834/35 oraz doprowadzenie do końca budowy nowego gmachu dla Instytutu Anatomii. Otto odbywał liczne podróże po Szkocji, Anglii, Holandii, Francji i Włoszech. Latem 1843 roku dla podreperowania nadwerężonego zdrowia wyjechał do Włoch, skąd przywiózł duży zbiór okazów anatomicznych i przyrodniczych, które przekazał Muzeum Anatomicznemu, Muzeum Zoologicznemu i Gabinetowi Mineralogicznemu.

Był członkiem wielu towarzystw naukowych, a w lutym 1820 roku przyjęty został w poczet Leopoldyńsko-Karolińskiej Akademii Przyrodników (Matrikel No. 1166), przybierając przydomek „Poli”. W październiku 1843 w uznaniu zasług odznaczony został Czerwonym Orłem III Kl. z wstęgą. W roku 1844 pojawiły się u niego pierwsze objawy ciężkiej choroby wątroby, w wyniku której zmarł we Wrocławiu 14 stycznia 1845 roku. Na jego cześć paleontolodzy nadali nazwy kilku skamieniałościom, m.in. Hermann von Meyer triasowej rybie nadał nazwę *Cenchrodus otto*, zaś Hans Bruno Geinitz kredowemu małżowi nazwę *Cardium otto*.

Ważniejsze prace:

- 1813 – Handbuch der pathologische Anatomie des Menschen und der Thiere. Breslau.
- 1816 – Seltene Beobachtungen zur Anatomie, Physiologie und Pathologie gehörig. Breslau.
- 1820 – Über eine neue Roche (*Propterygia hyposticta*) und eine gleichfalls neue Molluske (*Diphyllida lineata*). *Nova Acta Phys. Med. Nat. Cur.* 10.
- 1821 – Conspectus animalium quorundam maritimum nondum editorum pars prior. Vratislaviae.
- 1823 – Beschreibung einiger neuen Mollusken und Zoophyten. *Nova Acta Phys. Med. Nat. Cur.* 11.
- 1824 – Neue seltene Beobachtungen zur Anatomie, Physiologie und Pathologie gehörig. Berlin.
- 1825 – Über eine neue Affenart, den *Cercopithecus leucopymnus*. *Nova Acta Phys. Med. Nat. Cur.* 12.
- 1825 – Über eine neue Antilopenart, die *Antilope suturosa*. *Ibid.*
- 1826 – De animalium quorundam, per hiemem dormientium, vasis cephalis et aure interna. *Ibid.* 13.
- 1826 – Beschreibung einiger neuen, in den Jahre 1818 und 1819 im mittelländischen Meere gefundenen Crustaceen. *Ibid.*
- 1826 – Über die *Viverra hermaphrodita* Pallas oder die *Platyschista Pallasii* mihi. *Ibid.*
- 1826 – Verzeichniss der anatomische Präparatensammlungen des Königl. Anatomie-Institut zu Breslau. Breslau.
- 1826 – Über die Gehörorgane des *Lepidoleprus trachyrhynchus* und *caelorrhynchus*. *Zeitschrift für Physiologie* 2, 1.
- 1827 – Über ein Rudiment vom Becken bei eine Forellenart. *Ibid.* 2, 2.
- 1830 – Erster Nachtrag zu der Verzeichniss der anatomische Präparatensammlungen des Königl. Anatomie-Institut zu Breslau. Breslau.
- 1830 – Lehrbuch der pathologische Anatomie des Menschen und der Thiere. 1 Bd. Berlin.
- 1832 – Einige Bemerkungen über die Cholera im lebenden und todten Körper. *Magazin für Heilkunde* 36.
- 1833 – Zweiter Nachtrag zu der Verzeichniss der anatomische Präparatensammlungen des Königl. Anatomie-Institut zu Breslau. Breslau.
- 1834 – Bericht über die Versammlung deutscher Naturforscher zu Breslau. *Oken's Isis. H.* 6, 7.
- 1834 – Amtliche Bericht über die Versammlung deutscher Naturforscher und Ärzte zu Breslau. Breslau [mit J. Wendt].
- 1835 – Erläuterungstafeln zur vergleichenden Anatomie von Carus und Otto. Leipzig.
- 1838 – Neues Verzeichniss der anatomischen Sammlung des Kgl. Anatomie-Instituts zu Breslau, angefertigt von dessen Direktor. Breslau.
- 1838 – Enarratio de rariori quodam plenariae ossium pubis ancylosis exemplo. Vratislaviae.

- 1839 – Commentatiuncula de rarioribus quibusdam sceleti humani cum animalium sceleto analogiis. Vratislaviae.
- 1841 – Monstrorum sexcentorum descriptio anatomica. Accedunt CL imagines XXX tabulis inscriptae. Vratislaviae.

Źródła:

1845. Schl. Prov. Blätt. 121. S. 192-194.

Eck. H. 1865. Über die Formationen des bunten Sandstein und des Muschelkalks in Oberschlesien und ihre Versteinerungen. Berlin. S. 10, 72.

Goeppert H. R. 1835. Über die Bestrebung der Schlesier, die Flora der Vorwelt zu erläutern. Schl. Prov. Blätt. 100. S. 210.

Hirsch A. 1887. Allg. Deutsche Biogr. 24. S. 744-745.

Meyer H. 1847-55. Zur Fauna der Vorwelt II. S. 113.

Nowack K. G. 1836. Schlesische Schriftsteller Lexicon. Breslau. H. 1. S. 125-127.

Pater M. 1997. Historia Uniwersytetu Wrocławskiego do roku 1918. Wrocław. S. 72, 82, 118, 119, 203.

Wiktor J. 1997. Muz. Przyn. Uniw. Wrocl. S. 9.

Portret ze zbiorów Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego.